

Landsbyer vil ikke dø.

Danmark er det eneste EU-land, der har en aktiv lovgivning, der skal få os borgere til at bo i byer.

Kommunalreformen med by- og landzoneloven (planloven) fra 1970 var redskabet, der skulle afvikle landsbyerne og udvikle byerne. Den politiske holdning var, at velfærdssamfundet, der stod for døren, kun kunne skabes i bysamfund, hvor borgerne boede tæt, ikke på landet med en spredt bebyggelse.

Derfor blev Danmark i 1970 opdelt i landzone, byzone og sommerhusområder. I landzonen var kun landbrug, skovbrug og fiskeri tilladt. Alle andre erhverv og al anden udvikling skulle være i byzonen. Også bosætning og gamle landsbyerhverv som håndværk og småindustri skulle placeres i byzone.

Men for mange iværksættere, håndværk og småindustri er det for dyrt at etablere sig i byzone. Først skal familien have en bolig, f. eks. i et parcelhuskvarter. Så skal der købes en industrigrund af kommunen, bygges en hal, installeres inventar m. v. Og så har kreditgivningen for længst sagt nej.

Anderledes økonomisk overkommeligt vil det være, hvis iværksættere, håndværk og småindustri kunne etablere sig på landet, f. eks. i en nedlagt gård, med familien boende i stuehuset og med de tomme landbrugsbygninger som foreløbigt værksted og lager.

Men får virksomheden på landet succes, og der bliver behov for udvidelser, bliver der problemer med planloven.

Det er ikke så sært, at Danmark har en af EUs laveste iværksætterprocent. En sådan bundplacering er til stor skade for erhvervslivet og samfundsøkonomien, koster tusindvis af arbejdspladser, og gør det svært for landsbysamfundene at overleve som aktive og levende lokalsamfund. Planloven må liberaliseres.

Danmark har siden den første grundlov i 1849 haft et decentralt samfund, hvor der ikke er langt mellem borger og politiker, og hvor de kommunale enheder er overskuelige. Ganske almindelige borgere, der interesserer sig for samfundet, har kunnet deltage i den kommunale debat og udvikling.

Men med de to sidste kommunalreformer i 1970 og 2007 er den kommunale verden blevet en anden. På fire årtier er vi gået fra at have ca. 15.000 folkevalgte sognerådsmedlemmer til i dag kun at have ca. 2.000 folkevalgte politikere, og fra 1388 sognekommuner til i dag 98 storkommuner.

Med så få politikere og så store kommuner har mange borgere mistet det kommunale engagement og den kommunale overskuelighed og er "gået hjem". Kommunalpolitikere er blevet ensomme og usynlige. Storkommunen er blevet en administrativ enhed uden folkelig identitet.

Men mange borgere på landet vil det anderledes. De ønsker at deltage i debatten og at have indflydelse på hverdagen. Beboerforeninger, borgerforeninger, landsbyråd, lo-

kalråd og ildsjæle er aktive og arbejder ihærdigt på at skabe vækst og udvikling i deres landsbysamfund.

Mange, ikke mindst børnefamilier, ønsker i dag at bo på landet og leve en blødere velværdstilværelse i rolige og overskuelige omgivelser, med dyr, tryghed, frivillighed, medbestemmelse, et aktivt foreningsliv og et folkeligt fællesskab. Det er i lokalsamfundene, vi lever og bor og har vores identitet.

Men landsbysamfundene har store låneproblemer. Et landsbysamfund, hvor der ikke kan sælges huse, ikke kan købes boliger og ikke kan lånes til erhverv, sygner hen. Baggrunden er bankers, sparekassers og kreditforeningers tilbageholdenhed med at give lån til aktiviteter på landet.

Det er almindelig kendt, at boliger i landsbyer og landdistrikter, der har en værdi på en halv million kroner eller mindre, ikke kan få kreditforeningslån. Ligeledes har ejendomme, der skønnes vanskelig at omsætte inden for et halvt år store låneproblemer. Med henvisning til planloven er det også svært for erhvervsdrivende i landzone at få den nødvendige långivning.

Lån til renovering, forbedringer, kloakering, opvarmning m. v. giver også store problemer. Måske er statsgaranteret lån en nødvendig mulighed.

Et andet vigtigt område, der giver problemer for landsbyer og landdistrikter, er manglen på fibernet og mobildækning på landet. Landsbysamfundene, landdistrikterne og øsamfundene, med over en million borgere, må ikke lades i stikken og køres ud på et digitalt sidespor. Hele Danmark må have adgang til højhastighedssamfundet.

Fibernet og mobildækning på landet kan skabe ny bosætning med hjemmearbejdspladser, nye arbejdspladser i håndværk og småindustri, konsulentfirmaer, højteknologiske virksomheder, moderne turisme m. v.

Fibernet og mobildækning er lige så vigtigt for et aktivt og levende samfund som el, vand og kloakering.

Med fibernet får vi også adgang til telemedicin og til patientkufferten, så ture til sygehuset og indlæggelser kan erstattes af eget hjem.

Også fjernundervisning er muligt med fibernet, så undervisning og uddannelse fra uddannelsesinstitutionerne og fra den store verden kan komme til landsbyen.

Regering, regioner og kommuner må gå sammen for hurtigst muligt at få fibernet og mobildækning til vore landsbyer og landdistrikter.

Landsbyerne skulle afvikles og byerne udvikles. Men landsbyboerne har ihærdigt og dygtigt kæmpet for at bevare deres landsbyer og landdistrikter. Landsbyer vil ikke dø.

Carsten Abild
Strandvejen 50
5450 Otterup
Landsbyerne i Danmark
(formand)

